

Dokumentation Lokalekonomidagen

Goda Rum / Kumla Sjöpark / 14 november 2015

Stämningen var god, lokalerna och maten fantastisk och den ena intressanta berättelsen efter den andra avlöste varandra. Jag tror att många liksom jag själv lämnade Lokalekonomidagen med en känsla av hopp, optimism och framtidstro.

ANNE HELGESSON

Efter att Kent Kaufeldt hälsat ungefär 50 personer välkomna till Lokalekonomidagen tog en av dagens moderatorer, Niklas Högberg, vid. Niklas inledde med att berätta att det finns beräkningar som säger att det kommer behövas en halv miljon nya småbrukare i Sverige för att klara försörjningen framöver. Vilken fantastisk möjlighet till arbetstillfällen på landsbygden! Då behövs det goda lokalekonomiska lösningar.

– Det gäller att hitta vägar för att samarbeta med politiken. Detta är en utmaning för civilsamhället, sade Åse Classon, ordförande i Hela Sverige ska leva. Åse är den andra av dagens två moderatorer. Åse påpekar också att ideella föreningar är en grogrund för en stor del av utvecklingen.

Plats för möten och utveckling

Katarina Hansson, kommunstyrelsens ordförande, gav en bakgrund till hur Kumla kommun för två år sedan skapat sin sjöpark som en del av den blivande stadsparken. Hon betonade vikten av bra mötesplatser för att arbeta med integration och återhämtning. Människor behöver grön miljö för att trivas och må bra. Från början var det politiska motståndet till anläggningen stort men till slut fanns modet att skapa något nytt.

Projektet bärs av kommun, region och lokala krafter och det skapar tillväxt. Katarina kommenterade också nattens terrordåd i Paris och påpekade att projekt som Kumla Sjöstad – som skapar möten och samhörighet – är viktiga för att undvika terror i världen.

Som trädgårdsmästare i växthuset arbetar Kerstin Gustafsson. Kerstin handleder personer som är nyinflyttade i Sverige och hon gav en målande bild av hur bra det handfasta arbetet med växter är. Kerstin spelar också en viktig roll i att vara någon som de nyanlända kan ”öva sig” på. Vi fick höra roliga exempel på kulturkrockar. Enligt Kerstin är det samhällsekonomiskt lönsamt att de nyanlända får en chans att förstå en ny kultur innan de ska söka jobb.

Hur skapar vi en lokal ekonomi?

Definitionen av begreppet lokalekonomi är *att hushålla med resurser på plats*. Det handlar om att möta en centraliseringstrend. Ylva Lundkvist Fridh, lokalekonomisamordnare på Hela Sverige ska leva, förklarade tankarna kring kretsloppsekonomi. Ylva inledde med att fundera kring det faktum att vi i allmänhet inte vet vem som har tillverkat våra kläder och konstaterar att det då blir omöjligt att ta ansvar för tillverkningsprocessen.

Kapitalet flyttar längre bort. Till exempel har hälften av alla bankkontor på landsbygden lagts ner sedan mitten av 90-talet. Detta har gjort det svårare att få lån till investeringar. Våra sparpengar har flyttat till stan. Hur används dom? Vad gör våra pengar när vi sover?

För att få pengarna att flytta hem igen måste vi skapa ett kretslopp och få ekonomin att snurra i lokalsamhället. Vad kan vi producera lokalt som skulle kunna förbättra vår lokala handelsbalans?

Fyra goda exempel på lokala initiativ

Löa Friskola

Löa skola hotades av nedläggning. Byborna förstod att om man skulle få till en varaktig lösning fick man ta saken i egna händer. Kerstin Gustafsson är ordförande i den ekonomiska föreningen Löa friskola och hon berättade engagerat om utmaningar som man ställdes inför. Byborna har lagt ner mycket ideellt arbete på sin skola. För att klara finansieringen och avlasta skolverksamheten bildade byborna ett fastighetsbolag i aktiebolagsform. Nu, många år senare, har skolan en stabil verksamhet med stort söktryck, många anställda och en god ekonomi. Löa har blivit en inflyttningssort och vissa år har Löa varit den enda orten i Lindesbergs kommun där nya villor har byggts.

Åsbro Näringsliv

Håkan Bolwig såg att mycket kunde göras för att öka tillväxten och inflyttningen till Åsbro. Håkan tog initiativet till Åsbro Näringsliv och under tre framgångsrika år har man utvidgat verksamhetsområdet till att täcka hela södra Närke. Föreningen började med att lista alla företag inom vissa postnummerområden och etablera kontakt med företagarna.

Sedan kom idén med att samla företagarna till företagsfrukostar. Frukostarna arrangeras flera gånger per termin och numera står företag i kö för att komma och visa upp sig på frukostarna. Besökarnas bilar får inte plats på parkeringen vid det lantligt belägna hotellet där träffarna hålls utan står parkerade i långa raden längs vägkanten. Bland många namnkunniga föreläsare kan nämnas Salvatore Grimaldi, landshövding Maria Larsson och Jens Spendrup.

På frågan om hur Åsbro Näringsliv har blivit så framgångsrika svarar Håkan Bolwig och Birger Murstam att det finns flera svar. Uthållighet, förtroende och professionalism nämns som framgångsfaktorer. Ett ekonomiskt bidrag från LEADER har också hjälpt till.

Tivedens Utveckling

Anita Karlsson, ledamot i styrelsen för Tivedens Utveckling AB, berättar att en stor del av verksamheten har handlat om att rädda den anrika anläggningen Tivedstorp från en långsam död. Berättelsen låter som en framgångssaga där hot om nedläggning och förfall har bytts mot engagemang och glädje. Ungdomar och familjer med små barn har satt fart på driften och till och med bosatt sig på platsen. Detta överträffar alla förväntningar! Den nya generationen har även skapat nya aktiviteter, till exempel olika musikevenemang.

Svårigheten är att få bolagets medlemmar att hjälpa till med fotarbetet. Det verkar som att de lokala aktieägarna slår sig till ro med att man har hjälpt till med ett kapital och inte tycker att det är nödvändigt att hjälpa till med att röja sly på arbetsdagarna. Detta upplever Anita som ett problem med den bolagsformen.

En lärdom är att inte ta på sig så mycket arbete att folk sliter ut sig. Anita en entreprenör istället.

Löa bygdegård

Löaborna ville ha en större bygdegård men kommunen ville inte betala. Många möten och uppvaktningar senare bestämde sig Lindesbergs kommun trots allt för att stötta projektet. Den lokala utvecklingsplanen var till god hjälp när vi uppvakta kommunen säger Ander Ericsson från Löa bygdegård. När det började regna manna hade vi redan skeden.

Även Boverket och Arvsfonden gick in som finansiärer. Drömmen förverkligades och en bygdegård med många smarta lösningar uppfördes. Fem år senare har föreningen jobbat in pengar och kunnat betala av alla lån. Anders tips är att läsa bidragskraven ordentligt och att skicka en stor delegation när man ska uppvakta kommunen. Det lönar sig också att beskriva sitt projekt i ”målande och fluffig” text och inte bara i torra siffror och ritningar.

Tungt att förändra på egen hand

Anders Johansson arbetar med företagsrådgivning inom Coompanion. Anders berättar om ett allmänt behov av att analysera sin bygd. Hur mycket pengar läcker ur byn? Vad skulle hända om vi försökte förändra med hjälp av siffror? Med bakgrund av analysbehovet tittade man på vad som gjorts i föregångslandet England, samt kontaktade Statistiska Centralbyrån. Ur detta föddes Lokalekonomisk analys där SCB tar fram ett statistikunderlag och säljer detta i en paketslösning. Den Lokalekonomiska analysen är en bra grund när man ska göra en Lokal utvecklingsplan.

För att arbetet med Lokalekonomisk analys ska bli framgångsrikt krävs en gedigen förankring i bygden. Projektet ska drivas av många och gärna involvera någon som har stort förtroende i byn. Det gäller att hitta människor som har tid och lust och gärna någon som älskar siffror. Anders tipsar om friametoder.se där man kan läsa om olika metoder för att utveckla sin hembygd.

Det är julafton när man får hem statistiken

Tina Hodell arbetar med Lokalekonomiska analyser på Statistiska Centralbyrån. Tina berättar att det ofta omsätts mer pengar i byn än vad man tror. Byalaget bestämmer vilken geografisk yta som ska omfattas av den Lokalekonomiska analysen. Ett grundpaket kostar 4 500:– men det går att köpa till olika statistikdelar. Man kan söka ekonomiskt stöd från LEADER om man vill använda en Lokalekonomisk analys som en del i ett förstudieprojekt.

Man får ett bra sammanhang att jobba från

Lasse Hellquist från Hagha Hembygdsförening i Sigtuna kommun har varit med och gjort en Lokalekonomisk analys i samband med att LEADER Upplandsbygd genomförde fem pilotprojekt. I pilotprojekten använde man sig av Lokalekonomisk analys och servade med projektledare.

Hagha konstaterade i sin analys att den barriär som den hårt trafikerade vägen mot Arlanda utgör är det största hindret i bygdens utveckling. Man tog med sig analysen och gick i samlad trupp till kommunen och Trafikverket för att arbeta fram lösningar. Hembygdsföreningen upplever att man har fått stort gehör och inflytande. Dessutom blev det en kick att dela ut den Lokalekonomiska analysen till alla hushåll. Den väckte människorna i byn och kommunen har hakat på och vässat sitt arbete för landsbygden och företagen. Hembygdsföreningen hade även upptäckt ett behov av mötesplatser och har därför bland annat startat musterier och hantverksgrupp samt ordnat möteslokaler och sevärthetskarta.

Lasse sammanfattar de negativa aspekterna med gräsrotsarbetet med att få vill vara med och jobba konkret, många har åsikter och många har egenintressen. Fördelen med den lokala analysen är att man får ett bra sammanhang att arbeta ifrån med tydligare mål. Då är det lättare att engagera folk. Kort sagt – Lokalekonomisk analys är otroligt bra!

Lasse tipsar om att utgå från vad man vill och inte från vilka bidrag man eventuellt kan få. Det gäller att ha en långsiktig strategi i händelse av att verksamheten börjar snurra och det kommer in pengar.

Hur ska vi organisera oss för att ordna lokal finansiering i vår bygd?

Ulla Herlitz hade med sig den alldeles nya upplagan av boken Handbok i lokal finansiering som hon är författare till. Ulla berättade att varje svensk i genomsnitt har 140 000 sparade kronor på banken. Tänk vilken nytta dessa pengar kunde göra genom att cirkulera i lokalsamhället! Sedan redogjorde Ulla kort för tre olika scenarier och vilken föreningsform som kan passa.

Det första exemplet handlade om en bygd som har ett specifikt problem som ska lösas. Då passar det bra att starta en ekonomisk förening.

Om man behöver pengar för att köpa fastigheter och bygga upp ett kapital kan man starta ett aktiebolag. Det finns en särskild typ av aktiebolag som kallas svb. Det är ett bolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.

Ett sätt för att skapa en finansiell infrastruktur i bygden är att öppna en sparkassa. En sådan sparkassa finns till exempel i Gustavs där man lånar ut pengar till lokala projekt.

Finns finansiering att finna?

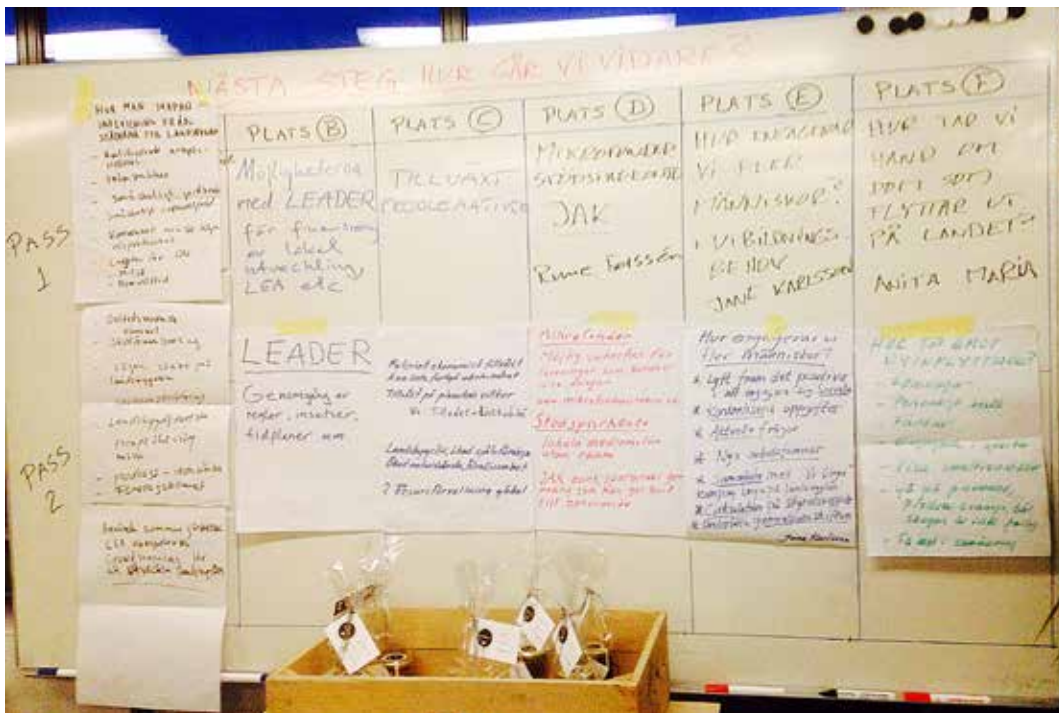
Hans-Olof Stålgren arbetar till vardags på Landsbygdsnätverket där han är kansliets representant i samordningsgruppen för Lokalt ledd utveckling. Hans-Olof redogjorde för den nya projektperioden som vi nu är på väg in i. Det mesta kommer att fungera likadant som förut. En skillnad är att vissa LEADER-områden kommer att ge projektbidrag från Havs- och fiskerifonden och från Socialfonden. Namnet som kommer att användas är Lokalt ledd utveckling genom LEADER-metoden.

Många bra idéer har stupat på grund av finansiering

Anders Johansson från Coompanion berättade om den nya Mikrofonden som håller på att byggas upp i Örebro län. Mikrofondens syfte är att borga för lån och ställa garantier. På sikt hoppas man även kunna gå in med aktiekapital i olika projekt.

Gräsrotsfinansiering

Om olika varianter av crowdfunding berättade Johan Tysklind, projektledare för Riskkapitaldagen. En fördel med crowdfunding är att man får en massa ambassadörer på köpet.

Choklادتårta och gruppdiskussioner

Efter föreläsningarna fick deltagarna själva föreslå diskussionsämnen och samlades i grupper över en kopp kaffe och choklادتårta för att prata om de ämnen som låg dem närmast om hjärtat.

Det är en fin symbolik i att vi har samlats i ett växthus

Niklas Högberg

Bjud in kommunen och bygg en god relation. Det har Löa haft nytta av.

Margareta Gustafsson

Hitta vägar för att samarbeta med politiken

Åse Classon

Det är viktigt att bygga platser för möten

Katarina Hansson

I växthuset får nyanlända hjälp att komma in i det svenska samhället

Kerstin Gustafsson

Belöningen är den positiva feedback som vi får

Håkan Bolwig

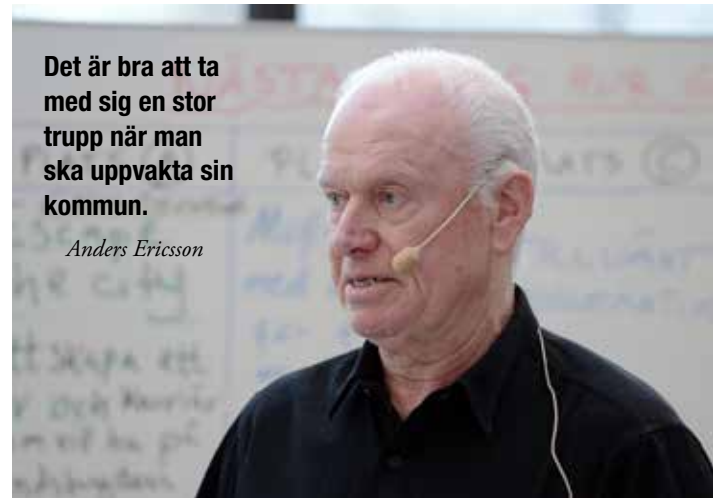
Det händer mycket i vår avsidat belägna krok!

Anita Karlsson

**Många bra idéer
har stupat på grund
av avsaknad av
finansiering**

Anders Johansson

**Det är bra att ta
med sig en stor
trupp när man
ska uppvakta sin
kommun.**

Anders Ericsson

**Gör en Lokalekonomisk
analys och få koll
på hur mycket som
omsätts på din ort**

Tina Hodell

**Lokalekonomisk analys
är otroligt bra!**

Lasse Hellquist

**Hur kan vi
organisera kapital
som redan finns
hos oss?**

Ulla Herlitz

**Kommunerna
måste börja köpa
lokalt producerad
mat**

Johan Tysklind

**Bidrag är smörjmedel
för att få något att
hända**

Hans-Olof Ståhlgren

**Vi måste återskapa
en blomstrande
landsbygd med
bärkraftig försörjning**

Kurt Gustafsson

**Låt pengarna
snurra lokalt**

Ylva Lundkvist Fridh

**Inför 6-timmars
arbetsdag så att
människor orkar
engagera sig i
samhällsfrågor**

Jane Karlsson

**Jag hade tänkt att
ägna mig åt familjen
och vävstolen
men idag blev jag
inspirerad att ta nya
tag**

Anita Karlsson

Tack för ert stöd!

